

Mikilvægi ævimenntunar á vinnustöðum

Samvinnuverkefni stéttarféлага og launagreiðenda

47. þing BSRB
Málefnaþing um
framfarvinnuþarkaðinn

Jóhanna Þórdórsdóttir
Fræðslustjóri Sameykis
johanna@sameyki.is

Mynd búin til með aðstoð AI Bing

Fortíð Nú tíð Framtíð

- Hvað er ævimenntun
- Aðkoma verkalýðshreyfingarinnar að ævimenntun
- Hverju höfum við áorkað
- Hvar erum við stödd
- Nokkur orð um vöxt og forvitni
- Mig dreymir um ...
- Dæmi til að hugsa um og taka með okkur

Ævimenntun - LLL Atvinnulífsævimenntun

Uppfæra hæfni í núverandi starfi
Víð hæfni
Endurmenntun fyrir nýtt starf
Hver kann hvað hæfni

Stafræn hæfni

Sjálfsstjórn
Sjálfsábyrgð

Workinglifelong learning

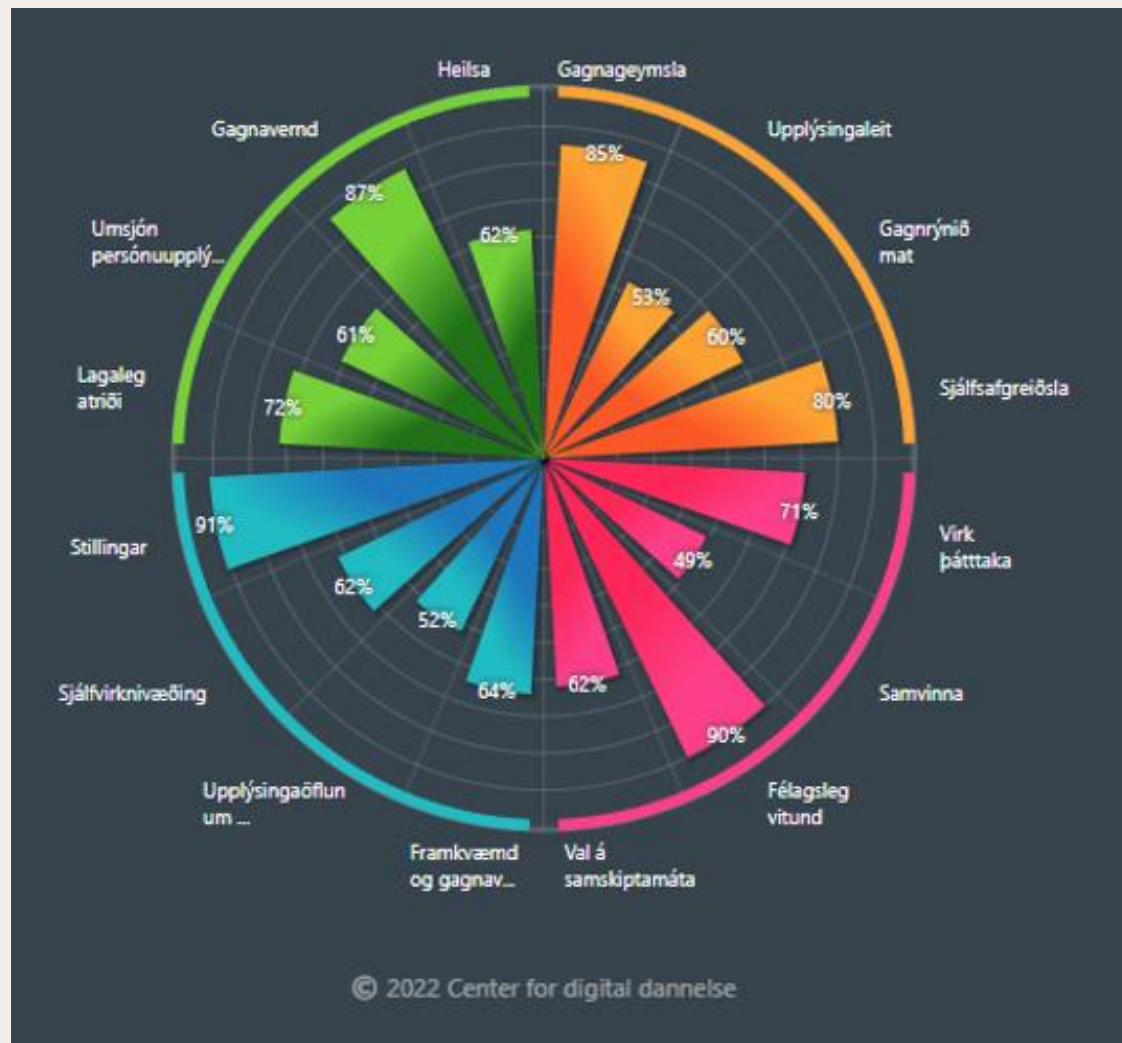
Up-skills
Wide-skills
Re-skills

Who knows what-skills

Digital learning

Self management
Self responsibility

Stafrænn veruleiki

Stafræn hæfni er lykilþáttur bæði þegar kemur að vinnunni og því að lifa í samfélaginu okkar.

Innfæddir vs. innflytjendur í stafrænan veruleika.

Réttlát umskipti verða einungis ef við náum öllum borgurum þessa samfélags með í stafrænu vegferðina.

[Stafræna hæfnihjólið, sjá hér](#)

- Upplýsingar
- Samskipti
- Framkvæmd
- Öryggi

Aðkoma samtaka launafólks að atvinnulífsævimenntun

1976 ∞ Starfsmenntun launafólks í aðhlyningu og barnagæslu hófst

1977 ∞ Menningar- og fræðslusamband alpýðu, 1989 - Félagsmálaskóli alpýðu

1980 ∞ BSRB semur um starfsmenntunarsjóð fyrir aðildarfélög, 0,15% iðgjald, 1985 0,2%, 1987 0,22%

1992 ∞ Setning laga um Starfsmenntun, starfsgreinaráð og starfsgreinanevnd

1993 ∞ Starfsnám stuðnings- og meðferðarfulltrúa fer af stað, styrkt fyrst úr Starfsmenntasjóði félagsmálaráðuneytis

1995 ∞ Rekspölur, átak í fræðslumálum, launateggt í gegnum stofnanasamninga

1997 ∞ Þróunar- og símenntunarsjóður SFR

1998 ∞ Mennt samstarfsvettvangur atvinnulífs og skóla

2000 ∞ BSRB stendur fyrir fræðsluátaki, tölvunám í samstarfi við Nýja tölvu- og viðskiptaskólann og símenntunarmiðstöðvar

2001 ∞ Fræðslusetrið Starfsmennt stofnað

2001 ∞ Framvegis miðstöð um símenntun stofnað, er í dag í eigu SLFÍ og Sameykis, BSRB átti hlut í því á tímabili

2002 ∞ Fræðslumiðstöð atvinnulífsins stofnuð, fyrir fólk með stutta skólagöngu, annað tækifæri til náms (AM)

2010 ∞ Lög um framhaldsfræðslu, 5. skólastigið

2010 ∞ Opinberi markaðurinn kemur inn í Fræðslumiðstöð atvinnulífsins

2012 ∞ Vinnustaðanámssjóður

2016 ∞ Endurskoðun framhaldsfræðslulaganna hófst 2016 og ekki sér fyrir endann á því

Hvað í kjarasamningum styður við ævimenntun

- ❖ Laun hækka ef þú sinnir símenntun/starfsþróun
- ❖ Launað námsleyfi
- ❖ Fræðslusjóðir
- ❖ Starfsþróunarsamtöl/ starfsmannasamtöl
- ❖ Bókanir, fylgiskjöl í kjarasamningum, yfirlýsingar, átaksverkefni og séstök samkomulög aðila vinnumarkaðarins oft byrjar vegferðin þar:
- ❖ T.d. tölvuáttak BSRB, Fræðslusetrið Starfsmennt, [Nám er vinnandi vegur](#) og [nýlegt dæmi frá VR/LIV og SVP](#) um að auka hæfni markvisst.

Mynd búin til með aðstoð AI í „Image Creator in Bing“
26.09 2024 at 9:18

Hvað á vinnustað styður við ævimenntun

- ❖ Hvatning stjórnenda
- ❖ Aðstaða til að læra
- ❖ Tími til að læra, ákvörðun
- ❖ Starfsþróunarætlun sé til staðar
- ❖ Virk eftirfylgni starfsþróunarsamtala
- ❖ Ráðgjafi að láni
- ❖ [Náms- og starfsráðgjöf á vinnustað átak](#)
- ❖ Skýrari sýn á hvaða færni starfsfólk þarf til að sinna störfum sínum, dæmi er stafræn færni.

Mynd búin til með aðstoð AI í „Image Creator in Bing“
26.09 2024 at 9:32

Tímarnir sem við lifum – ytri áhrifaþættir

Tækifæri

- Kjarasamningar eftir 4 ár
- Náms- og starfsráðgjöf inn á vinnustaði
- Kynningar um fræðslu inn á vinnustaði
- Inngildingarumræða, opnar á fræðslu
- Fara í fræðsluáttak
- Markmiðasetning með virkri eftirfylgni
- Mannauðsfólki inni á vinnustöðum fer fjölgandi, vera í samstarfi við þau
- Ráðgjafi að láni
- Hvetjandi stjórnendur
- Símenntunarmiðstöðvar

Ógnanir

- Niðurskurður og álag á vinnustöðum
- Hraðar breytingar; AI, líftækni, örtækni...
- Tímaskortur
- Sofandaháttur, skortur á þekkingu á vinnustað á hvaða færni vantar, t.d. Stafræn hæfni.
- Ferðaskrifstofur að skipuleggja náms- og kynnisf.
- Áhugalausir stjórnendur
- Erum við að upplifa einbeitingarkrísu? Samfélagsmiðlar og hraðinn
- Skortur á svefni, mörg hlutverk/verkefni

Tímarnir sem við lifum – innri áhrifaþættir

Styrkleikar

- Sjóðirnir, styrkir til einstaklinga og til vinnustaða
- Aðild að starfsgreinaráðum.
- Aðild að stjórn Fræðslumiðstöðvar
- Trúnaðarmannakerfið
- Hópar innan BSRB sem fá nú þegar reglubundna fræðslu (Lögga, Sjúkraliðar, Torgið hjá Reykjavíkurborgar, ríkið)
- Alþjóðlegt samstarf, ILO guidelines
- Samstarf aðila vinnumarkaðar
- Fjölbreyttar leiðir til náms

Veikleikar

- Forgangsröðun fjármagns í fræðslusjóðum
- Skortur á eftirfylgni við starfspróunarsamtöl skapar vantrú starfsfólks á starfsmanna-/ starfspróunarsamtölum
- Fræðslusjóðakerfið er flókið, vantar sameiginlega umsóknagátt fyrir vinnustaði
- Félagsfólk veit ekki af möguleikanum á að óska eftir launuðu námsleyfi
- Ómarkvisst upplýsingaflæði, getum bætt okkur þegar kemur að ráðgjöf um fræðslumál til félagsfólks
- Samkeppni um tíma fólks

GARRICK JONES

PAUL ASHCROFT

SIMON BROWN

THROUGHOUT HISTORY, in HIERARCHICAL SYSTEMS:

IT HASN'T ALWAYS BEEN SAFE TO BE CURIOUS

REMEMBER THE SAYING:

IT KILLED WHA?!

NOW, HIERARCHIES ARE FLIPPED:

NOW I CAN ASK WHY!

AND I CAN ASK HOW!

IT STARTS WITH WONDER!

THE HOW

... AND WANDERING

EXPLORE!

WHY?

AT WHAT AGE ARE WE MOST CURIOUS?

WHY?!

CAN I ASK WHY?!

NO ASKING WHY

STAYING CURIOUS THROUGHOUT OUR LIVES IS EXTREMELY BENEFICIAL...

INNOVATION:

... for OURSELVES & for OUR ORGANIZATIONS

WELLBEING

WE ARE WIRED for CURIOSITY

7 TRENDS in a VUCA WORLD

- 1 PYRAMID SHIFT
- 2 HYPER-CONNECTIVITY
- 3 INFORMATION OVERLOAD
- 4 HEALTH & WELLBEING
- 5 RADICAL PERSONALIZATION
- 6 AI
- 7 NEW TO WORLD SKILLS

VOLATILE
UNCERTAIN
COMPLEX
AMBIGUOUS

- THE 7 C's:
- CONTEXT
 - COMMUNITY
 - CURATION
 - CREATIVITY
 - CONSTRUCTION
 - CRITICALITY
 - CONFIDENCE

EXPERIMENT!

CURIOSITY within FRAMEWORKS

Hvað er forvitni?

„It starts with wonder and wandering“

Viðhorfið að velta fyrir sér hlutunum, leyfa sér að uppgötva, spyrja spurninga etan til þess að kanna hlutina í kjölfarið.

Forvitni er neistinn sem við þurfum til að ná markmiðum okkar og koma í veg fyrir stöðnun. Við þurfum að hlúa að forvitninni til að móta framtíðina.

Forvitni felur í sér að kanna, spyrja spurninga, gera tilraunir og tengja saman hugmyndir, upplýsingar og þekkingu.

Forvitni krefst aðgerða, virkrar þátttöku í heiminum.

Forvitni ýtir undir samvinnu, sköpunarkraft og gagnrýna hugsun.

Vefsíða um forvitni: www.curiousadvantage.com

"By being curious, we give ourselves permission to be disrupted and to be open to something new. The moment we move from wondering to acting we start to become *creative*."

Forvitni á umrótartímum

Vettvangur fyrir vangaveltur um landamæri þekkingar og forvitni til að skilja betur hvernig við hlúum að forvitni hjá einstaklingum, samtökum og samfélögum.

www.curiousadvantage.com/curiosity-forum

Tileinkum okkur hugarfar vaxtar!

FIXED MINDSET

**THEY BELIEVE THAT YOU
ARE NOT IN CONTROL
OF YOUR ABILITIES.**

SKILLS ARE BORN.

**YOU CAN'T LEARN AND
GROW.**

GROWTH MINDSET

**THEY BELIEVE THAT YOU
ARE IN CONTROL OF YOUR
ABILITIES.**

SKILLS ARE BUILT.

**YOU CAN LEARN AND
GROW.**

**IT'S THE FACT THAT YOU KNOW THAT YOU CAN GET BETTER,
EVEN AT OUR AGE, EVEN WITH OUR ACCOLADES, EVEN WITH
WHAT WE'VE DONE IN OUR CAREERS.**

WE STILL FEEL LIKE WE CAN IMPROVE. LEBRON JAMES NEW YORK POST

Nokkrar áskoranir til að hugsa um

- Hvernig ætlum við að takast á við AI – Artificial Intelligence?
 - [Norðmenn fjárfesta, 2,6 milljarða NOK næstu 5 ár, í gervigreind og tölvuorku](#) (computing power).
- Netglæpir, 3ja stærsta hagkerfi heimsins, margt að varast.
- Fjölbreytileiki og inngilding
 - 23% starfsfólks á íslenskum vinnumarkaði er af erlendum uppruna
- Jaðarhópar mega ekki gleymast, við viljum ná öllum með, okkur vantar starfsfólk
 - NEET hópurinn, 15-29 ára sem er hvorki í námi né vinnu, [5% árið 2022](#)
 - Önnur kynslóð innflytjenda, brotthvarf úr námi, hærri brotthvarfstölur hjá þeim
- Hæfnipættir sem snúa að sjálfsstjórn starfsfólks eru að ryðja sér til rúms
 - Má þar nefna virka þátttöku í lærdómsferli, seiglu, streituþol og sveigjanleika.
- Alþjóðaefnahagsráðið, WEF, segir að 65% barna sem eru núna að hefja grunnskólagöngu muni sinna nýjum störfum sem eru ekki til í dag.

Fastest growing vs. fastest declining jobs

Top 10 fastest growing jobs

1.	AI and Machine Learning Specialists
2.	Sustainability Specialists
3.	Business Intelligence Analysts
4.	Information Security Analysts
5.	Fintech Engineers
6.	Data Analysts and Scientists
7.	Robotics Engineers
8.	Electrotechnology Engineers
9.	Agricultural Equipment Operators
10.	Digital Transformation Specialists

Top 10 fastest declining jobs

1.	Bank Tellers and Related Clerks
2.	Postal Service Clerks
3.	Cashiers and ticket Clerks
4.	Data Entry Clerks
5.	Administrative and Executive Secretaries
6.	Material-Recording and Stock-Keeping Clerks
7.	Accounting, Bookkeeping and Payroll Clerks
8.	Legislators and Officials
9.	Statistical, Finance and Insurance Clerks
10.	Door-To-Door Sales Workers, News and Street Vendors, and Related Workers

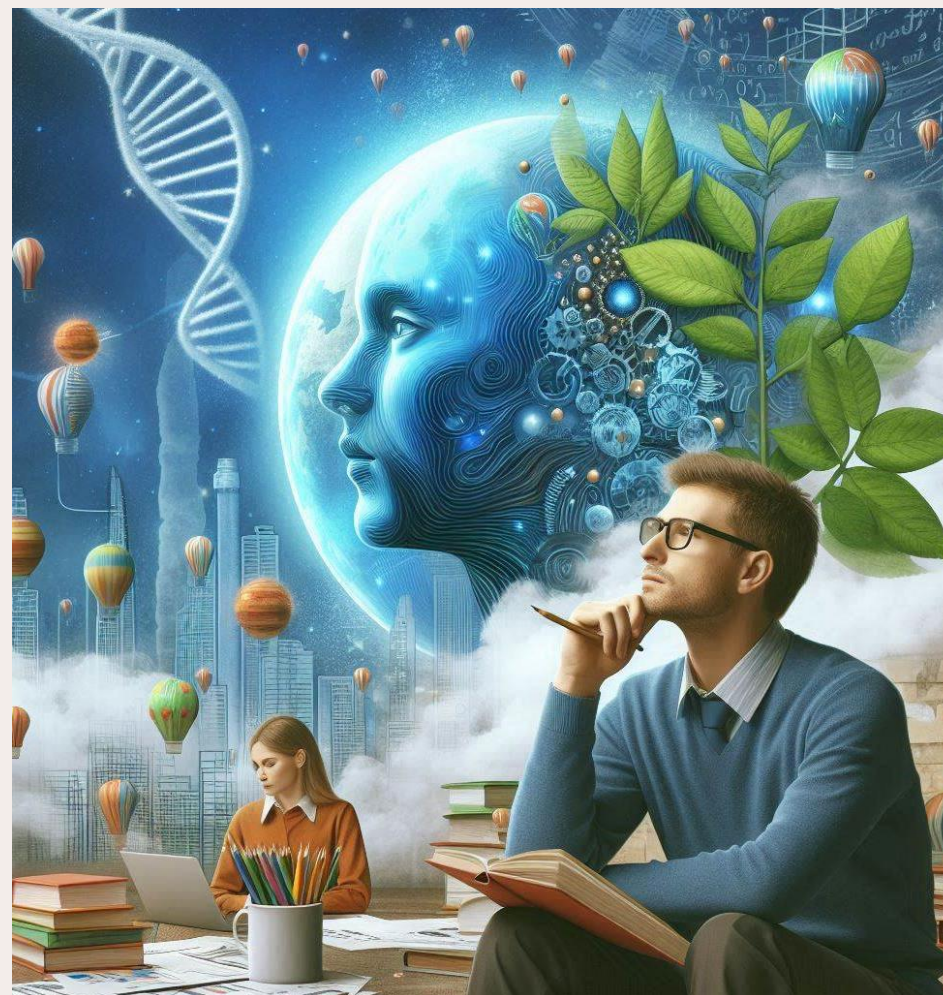
Source
World Economic Forum, Future of Jobs Report 2023.

Note
The jobs which survey respondents expect to grow most quickly from 2023 to 2027 as a fraction of present employment figures

Þekkingarþrá sé í erfðamengi vinnustaða

Mig dreymir um ...

- ❖ Forvitni sé ríkjandi hæfni á vinnumarkaði
- ❖ Vaxtarhugarfar sé normið
- ❖ Hæfnistefna stjórnvalda sé til
- ❖ Markmiðasetningu með virkri aðgerðaráætlun Evrópuráðið stefnir á að 60% starfsfólks sé virkt í ævimenntun. Hverju stefnir Ísland að?
- ❖ Hæfnihjól fyrir mismunandi störf
- ❖ Vinnustaðir undirbúi starfsfólk sem missir vinnu vegna umbreytinga á vinnumarkaði
- ❖ Vinnustaðamenningu sem hlúir að lærdómi

Takk fyrir

„Intellectual growth should commence at birth and cease only at death“
Albert Einstein